

Utredningen om stärkt krisberedskap i det centrala betalningssystemet

Pressmeddelande

2011-12-01

Stärkt krisberedskap i det centrala betalningssystemet (SOU 2011:78)

Särskild utredare
Åke Pettersson
Telefon 0706202040

Huvudsekreterare
Rasmus Rodhe
Telefon 0708860829

Riksbanken får i en ny lag nationellt samordningsansvar för krisberedskap i det centrala betalningssystemet. Även vid allvarlig kris ska alla transaktioner i det centrala betalningssystemet kunna avvecklas i enlighet med ingångna avtal och gällande lagstiftning, i regel senast under pågående bankdag. Vid avbrott i verksamheten ska återgång till ordinarie drift eller övergång till reservsystem ske senast inom två timmar. Reservsystemen ska vara anpassade till detta mål. Det föreslår Utredningen om stärkt krisberedskap i det centrala betalningssystemet, som överlämnat sitt betänkande till finansmarknadsminister Peter Norman.

- Centrala betalningssystemet är helt avgörande för funktionsförmågan i svensk ekonomi. Behovet av att samordna krisberedskapsåtgärder inom det centrala betalningssystemet har ytterst att göra med att de olika aktörerna är starkt beroende av varandra, konstaterar särskilde utredaren Åke Pettersson.

Utredningen föreslår att Riksbanken i en ny lag får det nationella samordningsansvaret för krisberedskap i det centrala betalningssystemet. Utredningens förslag innehåller en redogörelse för Riksbankens samordningsansvar samt principerna för de krav som är rimliga att sätta upp för krisberedskapen. Riksbanken får meddela närmare föreskrifter.

Samordningsansvaret innefattar inte ett övertagande av ansvar från en annan aktör i det centrala betalningssystemet för det fall en kris uppstår. Däremot ska Riksbanken leda samordningen mellan aktörerna i en sådan situation. Riksbanken ska även svara för en årlig risk- och sårbarhetsanalys i syfte att identifiera kriser som kan drabba det centrala betalningssystemet.

Finansinspektionen ska fortsatt ha krisberedskapsansvaret för den finansiella sektorn i övrigt. Finansinspektionens tillsynsansvar över de privata aktörerna i det centrala betalningssystemet kvarstår. Utredningen föreslår även åtgärder för att stärka informationssäkerheten.

De grundläggande säkerhetskrav som bör ställas på det centrala betalningssystemet sammanfattas av utredningen på följande sätt:

1. Målet är att det centrala betalningssystemet även vid en allvarlig kris kan avveckla alla transaktioner, dvs. clearing, betalningar och värdepappershandel, i enlighet med ingångna avtal och gällande lagstiftning, i regel senast under pågående bankdag.
2. Vid en allvarlig störning eller avbrott i verksamheten hos en aktör i centrala betalningssystemet ska återgång till ordinarie drift eller övergång till reservsystem ske senast inom två timmar. Reservsystem och alternativa driftsmiljöer ska genom kontinuitetsplaner vara väl förberedda att klara målet.
3. Om detta inte är möjligt ska en alternativplanering finnas som gör det möjligt att vid en kris prioritera de viktigaste transaktionerna.
4. Principer och metoder för att identifiera och vid en kris prioritera de viktigaste transaktionerna ska utvecklas.

Viktiga system inom det centrala betalningssystemet är RIX – systemet för stora betalningar, Bankgirocentralens system för massbetalningar, Euroclear Swedens VPC-system där transaktioner från aktie- och räntemarknaden clearas och avvecklas samt Nasdaq OMX Derivatives Markets som är central motpart för standardiserade derivatkontrakt. Andra viktiga aktörer inom det centrala betalningssystemet är Riksgäldskontoret samt de fyra storbankerna. Det ankommer på Riksbanken att slutligt definiera vilka aktörer som ska ingå.

Utredningens förslag har tillkommit bl.a. mot bakgrund av den kritik som Riksrevisionen tidigare riktat mot brister i statens åtgärder för att förebygga och hantera allvarliga störningar i det centrala betalningssystemet. Ingen myndighet ansåg sig ha ett övergripande ansvar för ledning, planering, samverkan och uppföljning av krisberedskapen i betalningssystemet. Oklarheten i ansvarsförhållanden och uppgifter bidrog till att det saknades en samlad bild av hot, risker, sårbarheter och konsekvenser samt att myndigheterna inte hade samordnat sina förberedande åtgärder tillräckligt.